

Sygn. akt I C 1172/17

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2018 r.

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

J. K.

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2018 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **J. J.**

przeciwko (...)w Gdańsku i innym

o zapłatę

postanawia:

oddalić wniosek powoda **J. J.** o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

UZASADNIENIE

Powód J. J. złożył wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych w całości i ustanowienie pełnomocnika z urzędu w niniejszej sprawie. W wykonaniu zobowiązania Sądu, przedłożył wypełniony formularz oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, w którym oświadczył, że odbywa karę pozbawienia wolności w (...)w G. nie posiada żadnego majątku, nie pracuje, nie posiada nikogo na utrzymaniu.

Zdaniem Referendarza Sądowego wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu nie zasługuje na uwzględnienie.

Możliwość zwolnienia od kosztów sądowych przewidziana została w 102 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398), zgodnie z którym zwolnienia od kosztów sądowych może domagać się osoba fizyczna, która złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Zwolnienie od kosztów sądowych niewątpliwie stanowi wyjątek od zasady, zgodnie z którą strona postępowania zobowiązana jest ponieść koszty sądowe związane z podejmowanymi przez nią czynnościami i powinien być on stosowany w sytuacjach wyjątkowych.

Zwolnienie od kosztów sądowych, zwane „prawem ubogich”, co do zasady dotyczy osób, które ze względu na swoją sytuację finansową, zdrowotną, rodzinną znalazły się w ubóstwie i nie mogą ponieść kosztów postępowania, dlatego też postępowanie z ich udziałem kredytowane jest przez państwo.

W oparciu o wiedzę orzekającego w zakresie sytuacji majątkowej wnioskodawcy posiadanej z urzędu z innych inicjowanych przez wnioskodawcę licznych spraw, brak jest podstaw do uwzględnienia żądania zwolnienia od kosztów sądowych. Godzi się zauważyć, iż zwolnienie od kosztów sądowych jest instytucją wyjątkową i jej zastosowanie wymaga wskazania, że sytuacja strony ubiegającej się o takie zwolnienie na tyle trudna, że uiszczenie należnych opłat stanowiłoby dla niej nadmierny wysiłek. Koszty sądowe nie są zobowiązaniami podlegającymi zaspokojeniu według uznania zobowiązanego, a osoba ubiegająca się o dobrodziejstwo zwolnienia od kosztów sądowych winna w pierwszej kolejności czynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania

siebie i rodziny. Dopiero, gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające, może zwrócić się o pomoc państwa (postanowienie SN z dnia 24 września 1984 r., II CZ 104/84 niepublikowane).

Wnioskodawca przebywa w jednostce penitencjarnej i z tytułu swego utrzymania nie ponosi żadnych wydatków, nie ma również nikogo na utrzymaniu. Kosztami utrzymania wnioskodawcy obciążony jest Skarb Państwa, w konsekwencji wszyscy pozostali współobywatele. To Skarb Państwa w ramach wykonywanej wobec wnioskodawcy kary pozbawienia wolności zapewnia mu warunki – niezależnie od zobowiązań wnioskodawcy względem Skarbu Państwa z tytułu choćby kosztów sądowych - zapewniające zaspokojenie potrzeb znacznie powyżej koniecznych warunków utrzymania, a zatem znacznie powyżej minimum egzystencji wymaganej treścią art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. W tych okolicznościach zasadnym jest twierdzenie, iż nawet konieczność poczynienia znacznych oszczędności we własnym majątku celem zabezpieczenia kosztów kolejnych postępowań nie poczyni uszczerbku w koniecznym utrzymaniu wnioskodawcy.

Przechodząc do oceny wniosku o pomoc prawną z urzędu, zgodnie z treścią art. 117 § 2 i 5 k.p.c.. strona niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli przedłoży oświadczenie z którego wynika, iż nie jest w stanie ponieść kosztów jego wynagrodzenia bez uszczerbku w koniecznym utrzymaniu siebie i rodziny. Sąd uwzględni wniosek tylko wtedy, gdy udział pełnomocnika procesowego w sprawie uzna za potrzebny.

W kontekście powyższego Referendarz Sądowy uznał, że przedmiotowa sprawa nie uzasadnia ustalenia, iżby dla jej skutecznego prowadzenia wnioskodawca potrzebował pomocy pełnomocnika z urzędu. Wskazać bowiem należy, że na powódzie jako inicjującym postępowanie spoczywa bowiem obowiązek podania faktów i dowodów na ich uzasadnienie, co nie wykracza poza jego umiejętności. Wnioskodawca nie ma jakiegokolwiek problemu z inicjowaniem postępowań sądowych, formułowaniem żądań, podawaniem okoliczności, które miałyby te żądania uzasadniać i dowodów, które miałyby potwierdzać wskazywane okoliczności. Wykazuje świadomość przysługujących mu uprawnień procesowych, a także umiejętnie z nich korzysta, o czym świadczą wszczęte incydentalnie postępowania o zwolnienie od kosztów sądowych, czy postępowania ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Ani stan zdrowia wnioskodawcy, ani jego pozbawienie wolności nie stoją na przeszkodzie skutecznemu dochodzeniu praw i celowej obrony. Wnioskodawca swoim zachowaniem wykazuje wystarczającą znajomość reguł, według których toczy się postępowanie sądowe. Godzi się dodać, że samo złożenie przez stronę wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego nie obliguje sądu lub referendarza do jego uwzględnienia. Wniosek taki podlega uwzględnieniu wówczas, jeżeli w ocenie orzekającego udział profesjonalnego pełnomocnika procesowego jest potrzebny (art. 117 § 5 k.p.c.). Potrzeba udzielenia profesjonalnej pomocy prawnej stronie zachodzi przede wszystkim w sytuacji, gdy strona wnioskująca jest nieporadna, przez co należy rozumieć sytuację, w której strona nie potrafi w zrozumiały i poprawny sposób przedstawić swojego stanowiska procesowego oraz nie ma podstawowej orientacji w regułach rządzących procesem cywilnym, w związku z czym nie można zasadnie oczekiwać, iż pouczenia sądu udzielane w trybie art. 5 k.p.c. będą wystarczające dla zapewnienia tej stronie odpowiedniej wiedzy o możliwych i celowych czynnościach procesowych. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie występuje. Nadto po myśli § 96 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23.02.2007 roku Regulamin urzędowania sądów powszechnych, jeżeli osoba uprawniona do przejrzenia akt jest pozbawiona wolności, przewodniczący wydziału może zarządzić, na jej wniosek, przesłanie akt do zakładu karnego lub aresztu śledczego, chyba że szczególne względy przemawiają za umożliwieniem tej osobie przejrzenia akt w sekretariacie.

Konkludując powyższe, w ocenie Referendarza sądowego, w niniejszej sprawie brak jest podstawowej przesłanki uwzględnienia wniosku o pomoc prawną z urzędu w postaci potrzeby udziału w niniejszym postępowaniu profesjonalnego pełnomocnika.

W tym stanie rzeczy na mocy art. 101 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych a contrario w związku z art. 118 cytowanej ustawy w związku z art. 362¹ k.p.c., oraz na podstawie art. 117 § 5 k.p.c. a contrario w związku z art. 362¹ k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w repertorium C;
2. odpis postanowienia doręczyć powodowi J. J. za pośrednictwem Dyrektora (...) w G. z pouczeniem o skardze na orzeczenie referendarza;
3. akta przedłożyć sędziemu referentowi z wpływem lub za 14 dni od zpo.

G., dnia 23 lutego 2018 r.